

Kriminaliteta v letu 2008

Andrej Lukan¹

V prispevku so prikazani podatki o kriminaliteti, ki jo je obravnavala slovenska policija. Policija je leta 2008 poslala državnemu tožilstvu kazenske ovadbe in poročila v dopolnitev kazenskih ovadb zaradi 81.917 kaznivih dejanj ali 7,1 % manj kot leta 2007, delež preiskanih kaznivih dejanj pa se je povečal s 43,3 % na 45,1 %. Upadlo je število kaznivih dejanj zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost in premoženje. Zmanjšal se je tudi obseg mladoletniške in gospodarske kriminalitete, nekoliko pa je porasla organizirana kriminaliteta. Leta 2008 je tako kot prejšnje leto znova izstopal porast kaznivih dejanj s področja računalniške kriminalitete.

Desetletna primerjava števila kaznivih dejanj, ki jih je obravnavala policija, kaže, da se je leta 2007 ustavilo njihovo večletno naraščanje. Med kaznivimi dejanji zoper življenje in telo se je povečevalo število lažjih kaznivih dejanj, težjih kaznivih dejanj (uboj, umor in huda telesna poškodba) pa je bilo leta 2008 več kot pol manj kot pred desetimi leti. Upadalo je tudi število težjih kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost (posilstvo in spolno nasilje). Med kaznivimi dejanji zoper premoženje, ki obsegajo več kot dve tretjini kriminalitete, se je do leta 2006 povečevalo predvsem število lažjih oblik tatvin in drugih lažjih premoženjskih deliktov, število težjih kaznivih dejanj zoper premoženje, kot so ropi, se ni spremenilo, roparskih tatvin pa je bilo leta 2008 dvakrat več kot pred desetimi leti. Delež mladoletniške kriminalitete se je v okviru celotne preiskane kriminalitete več kot dvakrat zmanjšal. Število kaznivih dejanj s področja gospodarske in organizirane kriminalitete pa je v tem obdobju bolj ali manj nihalo.

Ključne besede: kriminaliteta, statistika kriminalitete, kazniva dejanja, osumljenci, policija, policijsko delo, Slovenija

UDK: 343.3/.7 (497.4) »2008«

1 Uvodna pojasnila

Statistični podatki o kriminaliteti prikazujejo kazniva dejanja, za katera je policija vložila kazenske ovadbe ali poročila v dopolnitev kazenskih ovadb po devetem odstavku 148. člena Zakona o kazenskem postopku, ne pa prijavljenih ali odkritih kaznivih dejanj, pri katerih ni bilo potrjenega suma storitve ali ni bilo podlage za kazenski pregon po desetem odstavku 148. člena Zakona o kazenskem postopku. Zato ne vključujejo kaznivih dejanj otrok, ker niso kazenskopravno odgovorni. Ne zajemajo tudi kaznivih dejanj v cestnem prometu, ker se prikazujejo posebej.

Podatki so iz t. i. zamrznjenih podatkovnih baz centralnega računalnika policije, ki se vsako leto od sredine januarja več ne obnavljajo. Podatki za obravnavano leto zato niso dokončni, ker se zaradi daljšega trajanja predkazenskih postopkov nato še dopolnjujejo, so pa primerljivi s podatki za prejšnja leta. Vsa kazniva dejanja so prikazana po členih novega Kazenskega zakonika, ki je začel veljati novembra 2008, zato se primerjalni podatki o nekaterih kaznivih dejanjih in vrstah

kriminalitete nekoliko razlikujejo od podatkov, prikazanih v prejšnjih številkah te revije. Manjše razlike so tudi zaradi odprave napak v računalniškem informacijskem sistemu.

Kazniva dejanja so prikazana glede na čas vložitve kazenskih ovadb ali poročil v njihovo dopolnitev, ne glede na to, kdaj so bila storjena. Od storitve kaznivih dejanj do dokončanja policijske preiskave lahko mine precej časa, včasih celo več let. Čas storitve kaznivih dejanj je pomemben pri ocenjevanju varnostnih razmer, vendar statistični podatki policije niso zadostna podlaga za takšno ocenjevanje, ker obsegajo samo policiji znana (prijavljena in odkrita) kazniva dejanja, ne pa tudi t. i. temnega polja kriminalitete. Na število kaznivih dejanj vplivajo poleg kriminogenih dejavnikov tudi učinkovitost policije in drugih organov odkrivanja kaznivih dejanj, prioritete pri njihovem delu, pripravljenost žrtev ali oškodovancev za prijavljanje kaznivih dejanj, kazenska materialna in procesna zakonodaja ter pravila zbiranja in statističnega prikazovanja podatkov. Zaradi velikih razlik med državami v kazenski zakonodaji, pravilih statističnega prikazovanja podatkov in organiziranosti policij, statistični podatki niso primerljivi s podatki tujih policij.²

¹ Andrej Lukan, magister socioloških znanosti, vodja sektorja za analitiko, Služba generalnega direktorja policije, Generalna policijska uprava, Policija, Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, Štefanova 2, 1000 Ljubljana.

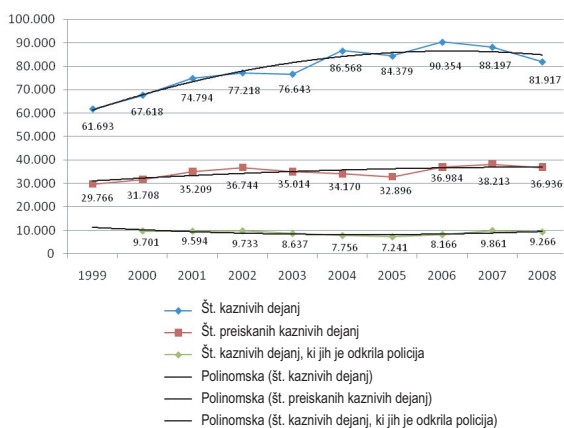
² Več o tem v Council of Europe, 1995: 13-17, European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics, 2006: 21, Tavares Tomas, 2008: 11. Zato se mednarodne organizacije, ki zbirajo po-

2 Splošne značilnosti dela policije na področju kriminalitete

Leta 2008 je policija poslala državnemu tožilstvu kazenske ovadbe in poročila v dopolnitev kazenskih ovadb po devetem odstavku 148. člena Zakona o kazenskem postopku zaradi 81.917 (88.197)³ kaznivih dejanj, storjenih v tem ali prejšnjih letih (v nadaljevanju: obravnavana kazniva dejanja), kar je 7,1 % manj kot leta 2007.⁴ Po oceni policije so storilci povzročili za 175,0 (265,6) milijonov evrov škode (MNZ – Policija, 2009: 5-7).

Policija je bila pri odkrivanju in preiskovanju kriminalitete uspešnejša kot v prejšnjem letu. Delež kaznivih dejanj, ki jih je odkrila z lastno dejavnostjo, se je povečal z 11,2 % na 11,3 % ali za 0,1 odstotne točke, delež preiskanih kaznivih dejanj⁶ pa s 43,3 % na 45,1 % ali za 1,8 odstotne točke.

Kazniva dejanja, preiskana kazniva dejanja in kazniva dejanja, ki jih je odkrila policija, v letih 1999-2008

Kazniva dejanja, preiskana kazniva dejanja in kazniva dejanja, ki jih je odkrila policija, v letih 1999 – 2008

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Št. kaznivih dejanj	61.693	67.618	74.794	77.218	76.643	86.568	84.379	90.354	88.197	81.917
Št. preiskanih kaznivih dejanj	29.766	31.708	35.209	36.744	35.014	34.170	32.896	36.984	38.213	36.936
Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)	48,3	46,9	47,1	47,6	45,7	39,5	39,0	40,9	43,3	45,1
Št. kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija ⁵	...	9.701	9.594	9.733	8.637	7.756	7.241	8.166	9.861	9.266
Delež kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija (v %)	...	14,4	12,8	12,6	11,3	9,0	8,6	9,0	11,2	11,3

datke od posameznih držav, primerjajo predvsem trende kriminalitete, ne pa toliko obseg kaznivih dejanj glede na prebivalstvo (npr. European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics, 2006, Eurostat, 2008). Bolj primerljive so viktimske ankete, ki so del mednarodnega projekta o viktimizaciji (ICVS). Zadnjo anketo je izvedel Statistični urad Republike Slovenije (Statistični urad Republike Slovenije, 2001).

³ V oklepaju so primerjalni podatki za leto 2007.

⁴ Policija je državnemu tožilstvu poslala tudi poročila v dopolnitev kazenskih ovadb po devetem odstavku 148. člena Zakona o kazenskem postopku za 5.976 (4.565) kaznivih dejanj, statistično prikazanih v prejšnjih letih, katerih preiskovanje se je nadaljevalo še leta 2008. Poslala je tudi poročila po desetem odstavku 148. člena Zakona o kazenskem postopku za 15.647 (15.799) ali 1,0 % manj dejanj, pri katerih po končani preiskavi ni bilo potrjenega suma storitve ali ni bilo podlage za kazensko ovadbo.

⁵ Za leto 1999 ni primerljivih podatkov zaradi spremembe informacijskega sistema.

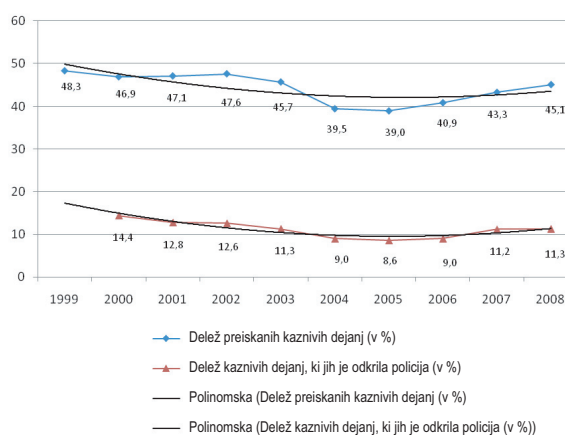
Desetletna primerjava kaže, da se je leta 2007 ustavilo povečevanje števila kaznivih dejanj, na kar so vplivale predvsem spremembe kazenske zakonodaje in evidentiranja kaznivih dejanj, porast nedovoljenih migracij do leta 2000, naraščanje t. i. sekundarne kriminalitete, zlasti premoženjskih kaznivih dejanj, s katerimi so si odvisniki pridobili sredstva za nabavo prepovedanih drog, in pogostejše prijavljanje premoženjskih deliktov zaradi uveljavljanja odškodninskih zahtevkov pri zavarovalnicah.⁷ Povečalo se je predvsem število lažjih kaznivih dejanj, stopnja porasta vseh kaznivih dejanj pa je bila od leta 1995 do 2006 celo najvišja med državami članicami Evropske unije.⁸

⁶ Preiskana so kazniva dejanja, pri katerih je bil osumljenec znan že ob prijavi ali odkritju kaznivega dejanja, ali pa ga je policija pozneje odkrila.

⁷ Posledica določb Kazenskega zakonika leta 1995, na podlagi katerih se je začel pregon storilcev za lažja kazniva dejanja na predlog oškodovancev (t. i. predlagalni delikti), je bila sprememba načina obravnavanja in evidentiranja lažjih kaznivih dejanj, ki so najšte-

Deleža preiskanih kaznivih dejanj in kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija, sta od leta 1999 do 2005 bolj ali manj upadala, leta 2006 pa sta se začela znova povečevati. Med številom vseh kaznivih dejanj in številom preiskanih kaznivih dejanj je visoka statistično značilna korelacija ($r=0,743$, $p=0,014$). Z naraščanjem števila kaznivih dejanj se je povečevalo tudi število preiskanih kaznivih dejanj, čeprav ne vselej sorazmerno. Korelacija med številom vseh kaznivih dejanj in deležem preiskanih kaznivih dejanj je še nekoliko višja, vendar obratno sorazmerna ($r=-0,802$, $p=0,005$), kar pomeni, da je z naraščanjem števila kaznivih dejanj praviloma upadal delež preiskanih kaznivih dejanj. Nekoliko odstopajo podatki za leto 2007, ko se je število vseh kaznivih dejanj zmanjšalo, kljub temu pa je policija preiskala največje število kaznivih dejanj v desetletnem obdobju.⁹ Leta 2008 se je hkrati s ponovnim zmanjšanjem števila vseh obravnavah kaznivih dejanj zmanjšalo tudi število preiskanih kaznivih dejanj, njihov delež pa se je primerjavi s prejšnjim letom povečal.

Delež preiskanih kaznivih dejanj in delež kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija v letih 1999 – 2008

Kazniva dejanja po enotah v letih 2004 – 2008

Enota	Št. kaznivih dejanj					Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
PU Celje	8.745	7.935	8.422	8.005	7.315	46,8	47,1	48,8	50,5	53,1
PU Koper	3.613	3.768	3.620	3.471	3.450	52,7	47,2	43,6	44,3	46,1
PU Kranj	4.400	4.048	4.736	4.600	4.191	58,3	55,4	52,1	51,7	48,7
PU Krško	2.439	2.223	2.258	1.938	2.061	61,8	59,1	62,4	62,9	65,9
PU Ljubljana	44.775	42.760	46.500	45.070	40.963	29,5	29,2	32,2	36,8	38,1
PU Maribor	10.629	11.575	12.806	14.208	12.869	44,6	42,8	42,4	44,8	48,7
PU Murska Sobota	2.952	2.884	2.777	2.506	2.562	60,5	65,6	64,9	65,8	67,8
PU Nova Gorica	2.632	2.842	2.481	2.526	2.515	44,0	42,9	48,5	46,5	47,4
PU Novo mesto	3.737	3.828	3.683	2.988	3.204	45,4	47,6	52,5	55,7	56,3
PU Postojna	1.347	1.231	1.691	1.591	1.506	49,2	49,7	66,6	47,3	39,6
PU Slovenj Gradec	1.280	1.192	1.329	1.287	1.239	65,0	63,2	67,6	66,3	65,9
GPU	19	93	51	7	42	73,7	98,9	92,2	71,4	...
Skupaj	86.568	84.379	90.354	88.197	81.917	39,5	39,0	40,9	43,3	45,1

vilnejša in zato najbolj vplivajo na skupno število. Če so oškodovanci odstopili od predloga za pregon, so policisti pristojnemu državnemu tožilstvu poslali zgolj poročilo, da ni podlage za pregon. Zato številna tovrstna dejanja niso bila več statistično prikazana med kaznivimi dejanji. Leta 1998 je bilo sprejeto navodilo, po katerem policisti naj ne bi več ugotavljali, ali oškodovanec želi vložiti predlog za pregon ali ne, ker je njegov namen izražen že z naznanitvijo kaznivega dejanja. To je bil eden od glavnih razlogov, da se je število obravnavanih kaznivih dejanj začelo povečevati (več o tem v Lukan, 2007: 122-123).

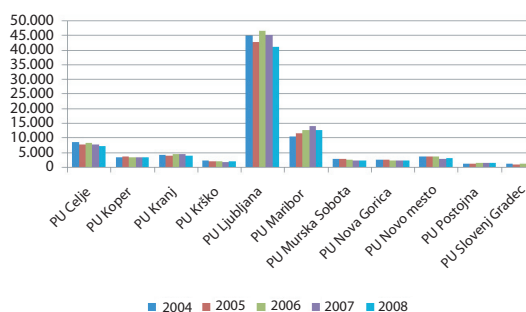
⁸ Od leta 1995 do 2006 je bila v Sloveniji letna stopnja porasta kriminalitete v povprečju 9 %, v drugih državah Evropske unije pa 0,5 %. Med posameznimi vrstami kriminalitete je bil v tem obdobju letna stopnja porasta kaznivih dejanj prometa s prepovedanimi drogami v povprečju 4,2 %, nasilnih kaznivih dejanj 3,9 % in ropov 3,8 %. Pri vlomih v stanovanjske hiše in stanovanja je bila letna stopnja upada v povprečju 3,0 %, pri dokončanih umorih in ubojih 3,3 %, pri tatvinah motornih vozil pa 5,3 % (Tavares, Tomas, 2008: 1-2).

⁹ Po oceni policije je bilo manjše število kaznivih dejanj v primerjavi z letom 2006, povečanje deleža preiskanih kaznivih dejanj in

Med številom vseh kaznivih dejanj, obravnavanih od leta 1999 do 2008 in številom kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija, je prav tako premo sorazmerna korelacija, ki ni statistično značilna ($r=0,501$, $p=0,169$). Obstaja pa visoka statistično značilna obratno sorazmerna korelacija med številom vseh kaznivih dejanj in deležem kaznivih dejanj, ki jih je odkrila policija ($r=-0,861$, $p=0,003$), kar pomeni, da je z naraščanjem števila kaznivih dejanj upadal delež kaznivih dejanj, ki jih je policija odkrila z lastno dejavnostjo.

Najbolj se je povečalo število kaznivih dejanj, ki sta jih obravnavali policijski upravi Novo mesto (za 7,2 %) in Krško (za 6,3 %), najbolj pa zmanjšalo število kaznivih dejanj, ki sta jih obravnavali policijski upravi Maribor (za 9,4 %) in Ljubljana (za 9,1 %). Kljub zmanjšanju števila kaznivih dejanj je policijska uprava Ljubljana leta 2008 obravnavala še vedno polovico kaznivih dejanj v Sloveniji. Večina policijskih uprav je povečala delež preiskanih kaznivih dejanj.

Kazniva dejanja po enotah v letih 2004 – 2008

Policija je vložila kazenske ovadbe in poročila v njihovo dopolnitev zoper 17.171 (17.478) oseb. V primerjavi z letom 2007 se struktura osumljencev glede na njihov spol, starost in državljanstvo ni spremenila. Ovadenih je bilo tudi 258 (241) pravnih oseb.

kaznivih dejanj, odkritih z lastno dejavnostjo, posledica dogovora z Vrhovnim državnim tožilstvom Republike Slovenije o zmanjšanju administrativnega dela pri obravnavi lažje kriminalitete (tatvine predmetov majhne vrednosti). Zaradi zmanjšanja administrativnega dela ob hkratni nezmanjšani kakovosti obravnavanja lažje kriminalitete so lahko policisti namenili več časa odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj ter njihovem preprečevanju s svojo navzočnostjo na terenu (MNZ – Policija, 2008: 3).

¹⁰ Podatki o številu prikritih preiskovalnih ukrepov, odrejenih leta 2008, in oseb, zoper katere so bili odrejeni, niso primerljivi s podatki za prejšnje leto.

Struktura ovadenih oseb

	2007		2008		Porast/ upad (v %)
	št. oseb	delež (v %)	št. oseb	delež (v %)	
Spol – skupaj	17.478	100,0	17.171	100,0	-1,8
moški	14.749	84,4	14.479	84,3	-1,8
ženski	2.729	15,6	2.692	15,7	-1,4
Starost – skupaj	17.478	100,0	17.171	100,0	-1,8
14 do 17 let	1.508	8,6	1.439	8,4	-4,6
18 do 20 let	1.679	9,6	1.644	9,6	-2,1
21 do 30 let	4.987	28,5	4.728	27,5	-5,2
31 do 40 let	3.725	21,3	3.743	21,8	0,5
41 do 50 let	3.037	17,4	3.066	17,9	1,0
51 let in več	2.535	14,5	2.532	14,7	-0,1
neznano	7	...	19	...	...
Državljanstvo – skupaj	17.478	100,0	17.171	100,0	-1,8
Bosna in Hercegovina	359	2,1	426	2,5	18,7
Hrvaška	272	1,6	347	2,0	27,6
Romunija	142	0,8	212	1,2	49,3
Slovenija	15.478	88,6	14.807	86,2	-4,3
Srbija	350	2,0	277	1,6	-20,9
druge države	877	5,0	1.102	6,4	25,7
Pravne osebe	241	100,0	258	100,0	7,1

Policija je leta 2008 opravila manj ogledov kraja kaznivega dejanja in osebnih preiskav, število hišnih preiskav, zasegov predmetov in zaslisanj pa se je rahlo povečalo. Zaradi izvajanja novega ukrepa nadzora prometa v elektronskem komunikacijskem omrežju (149.b člen Zakona o kazenskem postopku) je izvedla precej več prikritih preiskovalnih ukrepov, povečalo pa se je tudi število oseb, zoper katere so bili odrejeni.

Preiskovalna dejanja in drugi ukrepi pri preiskovanju kaznivih dejanj

	2007	2008	Porast/ upad (v %)
Št. ogledov kraja kaznivega dejanja	24.839	17.707	-28,7
Št. hišnih preiskav	1.587	1.622	2,2
Št. osebnih preiskav	208	165	-20,7
Št. zasegov predmetov	11.924	12.221	2,5
Št. policijskih zaslisanj	443	457	3,2
Št. prikritih preiskovalnih ukrepov ¹⁰	616	2.097	...
Št. oseb, zoper katere so bili odrejeni prikriti preiskovalni ukrepi	318	1.735	...

3 Delo na posameznih področjih kriminalitete

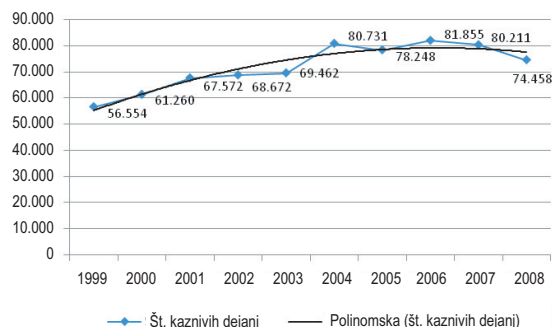
Slovenska policija deli celotno kriminaliteto na splošno in gospodarsko. Organizirano kriminaliteto sestavljajo kazniva dejanja splošne in gospodarske kriminalitete, ki so po oceni

policistov posledica organiziranega kriminalnega delovanja. Mladoletniška kriminaliteta obsega predvsem kazniva dejanja splošne kriminalitete, za katera so ovadene osebe, stare od 14 do 17 let. Posebej se prikazujejo tudi t. i. sodobne oblike kriminalitete, ki so, tako kot organizirane oblike kriminalitete, statistično zajete v okviru splošne ali gospodarske kriminalitete.

3.1 Splošna kriminaliteta

Policija je leta 2008 obravnavala 74.458 (80.235)¹¹ kaznivih dejanj s področja splošne kriminalitete ali 7,2 % manj kot v prejšnjem letu, preiskala pa jih je 40,0 % (38,1 %).

Splošna kriminaliteta v letih 1999 – 2008

Vrsta kriminalitete

Kriminaliteta	Št. kaznivih dejanj									
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Celotna	61.693	67.618	74.794	77.218	76.643	86.568	84.379	90.354	88.197	81.917
splošna	56.554	61.260	67.572	68.672	69.462	80.731	78.248	81.855	80.211	74.458
gospodarska	5.139	6.358	7.222	8.546	7.181	5.837	6.131	8.499	7.986	7.459
Organizirana	1.137	898	924	551	388	225	397	499	293	359
Mladoletniška	4.709	4.847	4.344	4.007	3.308	3.349	2.847	2.527	2.596	2.352

Ker splošna kriminaliteta obsega večino celotne kriminalitete, je bilo njeno gibanje v zadnjih desetih letih enako kot gibanje celotne kriminalitete.

Kaznivih dejanj zoper življenje in telo je bilo 2.386 (2.776) ali 14,0 % manj, preiskanih pa 89,1 % (90,3 %). Število dokončanih ubojev¹² se je zmanjšalo z 21 na 6, število dokon-

Kazniva dejanja zoper življenje in telo

Kaznivo dejanje	Št. kaznivih dejanj		Porast/ upad (v %)	Št. preiskanih kaznivih dejanj		Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)	
	2007	2008		2007	2008	2007	2008
Uboj	39	25	-35,9	34	24	87,2	96,0
dokončan	21	6	-71,4	16	5	76,2	83,3
poskus	18	19	5,6	18	19	100,0	100,0
Umor	8	5	-37,5	8	5	100,0	100,0
dokončan	3	5	66,7	3	5	100,0	100,0
poskus	5	-	...	5	-	100,0	...
Posebno huda telesna poškodba	19	21	10,5	19	20	100,0	95,2
Huda telesna poškodba	260	187	-28,1	231	157	88,8	84,0
Lahka telesna poškodba	2.203	1.927	-12,5	1.975	1.702	89,7	88,3
Druga kazniva dejanja	247	221	-10,5	241	218	97,6	98,6
Skupaj	2.776	2.386	-14,0	2.508	2.126	90,3	89,1

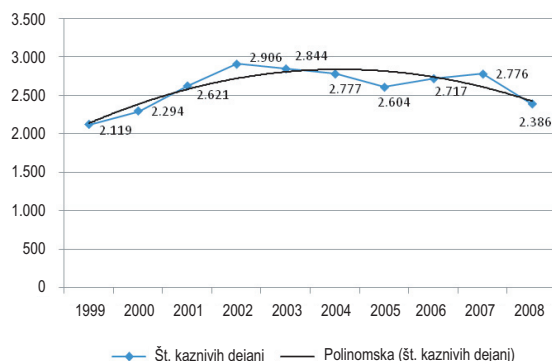
¹¹ Zaradi prikaza kaznivih dejanj po členih novega Kazenskega zakonika in spremenjene klasifikacije kaznivih dejanj na splošno in gospodarsko kriminaliteto se primerjalni podatki nekoliko razlikujejo od podatkov, prikazanih v prejšnjih številkah te revije.

¹² V novem Kazenskem zakoniku so dosedanja kazniva dejanja umora na novo opredeljena kot kaznivi dejanji uboja in umora.

čanih umorov pa se je povečalo s 3 na 5. Razen enega dokončanega uboja so bila preiskana vsa kazniva dejanja uboja in umora. Preiskana sta bila še dva umora, storjena leta 2002. Povečalo se je število kaznivih dejanj posebno hude telesne poškodbe, zmanjšalo pa število kaznivih dejanj hude in lahke telesne poškodbe ter drugih kaznivih dejanj zoper življenje in telo.

V zadnjih desetih letih se je povečevalo število lažjih kaznivih dejanj, število težjih pa je upadalo. Naraščalo je zlasti število kaznivih dejanj lahke telesne poškodbe, ki se večinoma preganjajo na predlog oškodovanca, težjih kaznivih dejanj (uboj, umor in huda telesna poškodba) pa je bilo leta 2008 več kot polovica manj kot pred desetimi leti.

Kazniva dejanja zoper življenje in telo v letih 1999 – 2008

Kazniva dejanja zoper življenje in telo v letih 1999 – 2008

Kaznivo dejanje	Št. kaznivih dejanj									
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uboj	58	57	49	65	46	63	58	69	39	25
dokončan	19	24	10	20	14	19	18	10	21	6
poskus	39	33	39	45	32	44	40	59	18	19
Umor	12	18	12	13	11	13	8	7	8	5
dokončan	6	7	3	10	6	8	2	2	3	5
poskus	6	11	9	3	5	5	6	5	5	-
Posebno huda telesna poškodba	22	21	18	21	18	8	14	21	19	21
Huda telesna poškodba	384	410	398	389	295	322	304	245	260	187
Lahka telesna poškodba	1.222	1.445	1.734	2.049	2.087	2.049	1.986	2.165	2.203	1.927
Druge kazniva dejanja	421	343	410	369	387	322	234	210	247	221
Skupaj	2.119	2.294	2.621	2.906	2.844	2.777	2.604	2.717	2.776	2.386

Leta 2008 je policija obravnavala 383 (439) kaznivih dejanj zoper *spolno nedotakljivost* ali 12,8 % manj, preiskala pa 91,6 % (93,2 %). Najbolj se je zmanjšalo število dokončanih

posilstev in kaznivih dejanj spolnega napada na osebo, mlajšo od 15 let.

Kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost

Kaznivo dejanje	Št. kaznivih dejanj		Porast/ upad (v %)	Št. preiskanih kaznivih dejanj		Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)	
	2007	2008		2007	2008	2007	2008
Posilstvo	97	57	-41,2	84	51	86,6	89,5
dokončano	85	46	-45,9	75	43	88,2	93,5
poskus	12	11	...	9	8	75,0	72,7
Spolno nasilje	63	60	-4,8	58	49	92,1	81,7
Kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja	25	27	...	24	27	96,0	100,0
Spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let	203	159	-21,7	192	148	94,6	93,1
Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva	32	56	...	32	55	100,0	98,2
Druge kazniva dejanja	19	24	...	19	21	100,0	87,5
Skupaj	439	383	-12,8	409	351	93,2	91,6

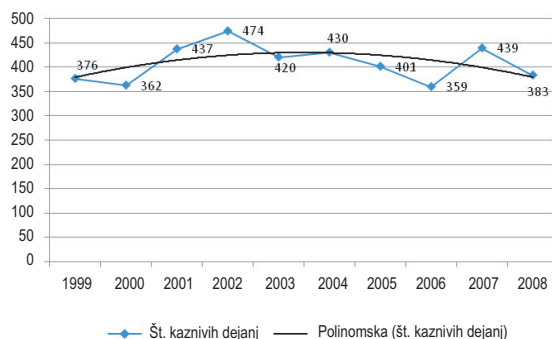
Kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost v letih 1999 – 2008

Kaznivo dejanje	Št. kaznivih dejanj									
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Posilstvo	75	86	82	86	70	87	58	55	97	57
dokončano	57	75	65	65	57	73	47	48	85	46
poskus	18	11	17	21	13	14	11	7	12	11
Spolno nasilje	78	73	73	76	75	64	65	58	63	60
Kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja	20	24	15	28	27	26	32	18	25	27
Spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let	159	147	221	239	196	218	188	173	203	159
Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva	5	12	13	7	14	14	36	21	32	56
Druga kazniva dejanja	39	20	33	38	38	21	22	34	19	24
Skupaj	376	362	437	474	420	430	401	359	439	383

Desetletna primerjava kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost kaže nihanja med posameznimi leti. Na to je najbolj vplivalo gibanje kaznivih dejanj spolnega napada na osebo, mlajšo od petnajst let, ki so najštevilnejša. Število težjih kaznivih dejanj (posilstva in spolnega nasilja) pa je postopoma upadalo.

Kaznivih dejanj zoper *premoženje* je bilo 55.919 (62.579) ali 10,6 % manj, delež preiskanih kaznivih dejanj pa je ostal enak kot v prejšnjem letu (25,4 %). Manj je bilo tatvin motornih vozil, drznih tatvin, klasičnih goljufij, ropov, požigov, zatajitev, vlomov (zlasti vlomov v motorna vozila, stanovanja ali stanovanjske hiše) in drugih kaznivih dejanj zoper premoženje, izstopal pa je porast roparskih tatvin.

Kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost v letih 1999 – 2008

Kazniva dejanja zoper premoženje¹³

Vrsta kaznivega dejanja	Št. kaznivih dejanj		Porast/ upad (v %)	Št. preiskanih kaznivih dejanj		Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)	
	2007	2008		2007	2008	2007	2008
Poškodovanje tuje stvari	6.906	5.694	-17,5	1.270	1.116	18,4	19,6
Tatvina - skupaj	48.392	43.754	-9,6	8.781	8.000	18,1	18,3
vlom	17.891	14.909	-16,7	3.887	3.035	21,7	20,4
drzna tatvina	657	611	-7,0	215	239	32,7	39,1
tatvina motornega vozila	839	582	-30,6	87	100	10,4	17,2
druge tatvine	29.005	27.652	-4,7	4.592	4.626	15,8	16,7
Rop	445	383	-13,9	201	161	45,2	42,0
Roparska tatvina	87	106	21,8	46	68	52,9	64,2
Zatajitev	1.615	1.472	-8,9	936	795	58,0	54,0
Klasična goljufija	3.541	2.982	-15,8	3.308	2.801	93,4	93,9
Požig	88	59	-33,0	26	17	29,5	28,8
Druga kazniva dejanja	1.505	1.469	-2,4	1.298	1.252	86,2	85,2
Skupaj	62.579	55.919	-10,6	15.866	14.210	25,4	25,4

¹³ Kazniva dejanja zoper premoženje, brez istovrstnih kaznivih dejanj s področja gospodarske kriminalitete.

Na gibanje celotne kriminalitete so vplivala predvsem kazniva dejanja zoper premoženje, ki obsegajo več kot dve tretjini kriminalitete. Do leta 2006 je naraščalo predvsem število lažjih oblik tatvin in drugih lažjih premoženjskih deliktov, katerih število je najbolj odvisno od načina njihovega evidentiranja in pripravljenosti oškodovancev za prijavljanje. Število težjih kaznivih dejanj zoper premoženje, kot so ropi, se ni spremenilo, roparskih tatvin pa je bilo leta 2008 dvakrat več kot pred desetimi leti.

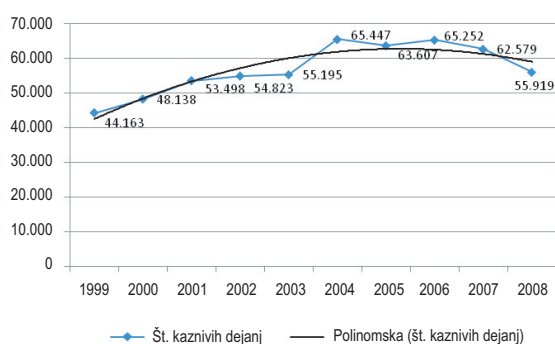
3.2 Mladoletniška kriminaliteta

Obseg mladoletniške kriminalitete se je v primerjavi s prejšnjim letom nekoliko zmanjšal. Mladoletniki so bili osumljeni 2.352 (2.596) ali 9,4 % manj kaznivih dejanj. Policija je obravnavala 3 (0) kazniva dejanja uboja in 6 (0) kaznivih dejanj posilstva. Več je bilo kaznivih dejanj goljufije ter neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, manj pa kaznivih dejanj hude in lahke telesne poškodbe, tatvine, ropa, izsiljevanja in spolnega napada na osebo, mlajšo od petnajst let.

Kazniva dejanja zoper premoženje v letih 1999 – 2008

Vrsta kaznivega dejanja	Št. kaznivih dejanj									
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Poškodovanje tuje stvari	4.449	5.015	5.986	6.356	5.758	6.963	6.385	6.844	6.906	5.694
Tatvina - skupaj	34.735	37.061	40.924	41.863	43.041	51.753	50.278	51.300	48.392	43.754
vlom	16.187	15.961	15.617	16.431	16.947	22.460	20.252	18.107	17.891	14.909
držna tatvina	783	811	810	816	837	788	822	702	657	611
tatvina motornega vozila ¹⁴	...	...	691	813	682	704	873	852	839	582
druge tatvine	17.765	20.289	23.806	23.803	24.575	27.801	28.331	31.639	29.005	27.652
Rop	463	474	502	441	348	396	426	521	445	383
Roparska tatvina	52	58	76	78	82	83	91	107	87	106
Zatajitev	404	580	859	1.170	1.588	1.840	1.583	1.631	1.615	1.472
Klasična goljufija	1.897	2.990	2.816	2.273	2.167	2.769	3.136	3.081	3.541	2.982
Požig	61	78	67	69	101	65	85	76	88	59
Druge kazniva dejanja	2.102	1.882	2.268	2.573	2.110	1.578	1.623	1.692	1.505	1.469
Skupaj	44.163	48.138	53.498	54.823	55.195	65.447	63.607	65.252	62.579	55.919

Kazniva dejanja zoper premoženje
v letih 1999 – 2008

Mladoletniška kriminaliteta

Kaznivo dejanje	Št. kaznivih dejanj	
	2007	2008
Uboj	-	3
Lahka telesna poškodba	166	154
Huda telesna poškodba	21	15
Posilstvo	-	6
Spolno nasilje	3	2
Spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let	33	21
Prikazovanje in izdelava pornografskega gradiva	5	10
Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	48	61
Omogočanje uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu	22	23
Tatvina	726	635
Velika tatvina	401	314
Rop	86	53
Goljufija	35	46
Izsiljevanje	71	52
Druge kazniva dejanja	979	957
Skupaj	2.596	2.352

¹⁴ Za leti 1999 in 2000 ni primerljivih podatkov o tatvinah motornih vozil, zato so vključene med druge tatvine.

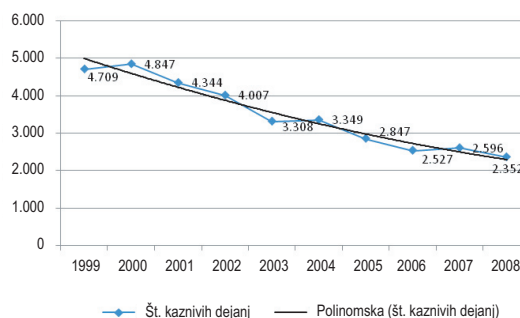
Med vsemi osumljenci je bilo 8,4 % (8,6 %) mladoletnih. Med žrtvami oziroma oškodovanci kaznivih dejanj je bilo 2.453 (2.642) ali 7,2 % manj otrok in mladoletnikov.

Gibanje kaznivih dejanj mladoletnikov je povezano s stopnjo preiskavanosti lažjih kaznivih dejanj, ker so pri mladoletniški kriminaliteti lahko statistično prikazana samo kazniva dejanja, pri katerih je storilec znan. Čeprav pri mladoletniški kriminaliteti še bolj kot pri celotni kriminaliteti prevladujejo lažji premoženjski in drugi delikti, ki so se v zadnjih desetih letih najbolj naraščali, pa je, nasprotno, število kaznivih dejanj mladoletnikov upadalo. Delež mladoletniške kriminalitete se je v okviru celotne preiskane kriminalitete zmanjšal s 15,8 % leta 1999 na 6,4 % leta 2008.

3.3 Gospodarska kriminaliteta

Manjši je bil tudi obseg gospodarske kriminalitete.¹⁵ Policija je obravnavala 7.459 (7.986) ali 6,6 % manj kaznivih dejanj, delež gospodarske kriminalitete v strukturi celotne kriminalitete pa je bil enak kot v prejšnjem letu (9,1 %). Škoda, ki so jo povzročila gospodarska kazniva dejanja, je bila ocenjena na 112,5 (106,8) milijonov evrov, kar je 6,2 % več, njen delež v strukturi škode celotne obravnavane kriminalitete pa se po-

Mladoletniška kriminaliteta v letih 1999 – 2008

večal s 40,2 % na 64,3 %. Porast škode ob zmanjšanju števila kaznivih dejanj kaže, da je policija leta 2008 obravnavala težje gospodarske delikte.¹⁶ Na podlagi Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja je obravnavala 741 (673) ali 10,1 % več kaznivih dejanj. Med težjimi oblikami gospodarske kriminalitete se je najbolj povečalo število kaznivih dejanj davčne zatajitve, oderuštva, pranja denarja in oškodovanja upnikov, med lažjimi pa kazniva dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic, poslovne goljufije ter organiziranja denarnih verig in nedovoljenih iger na srečo.

Gospodarska kriminaliteta v letih 2007 – 2008¹⁷

Kaznivo dejanje	Št. kaznivih dejanj		Porast/ upad (v %)	Škoda (v 1.000 EUR)		Porast/ upad (v %)
	2007	2008		2007	2008	
Goljufija	958	666	-30,5	5.850,5	8.657,7	48,0
Oderuštvo	39	71	82,1	196,1	61,4	-68,7
Lažni stečaj	6	5	...	5.165,7	1.646,1	-68,1
Uporaba ponarejene bančne, kreditne ali druge kartice	-	3	...	-	2,1	...
Poslovna goljufija	993	1.595	60,6	10.131,7	8.966,9	-11,5
Ponaređitev ali uničenje poslovnih listin	976	816	-16,4	78,8	28,8	-63,4
Zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti	231	169	-26,8	47.817,1	54.719,4	14,4
Poneverba in neupravičena uporaba tujega premoženja	1.022	1.027	0,5	6.648,1	2.971,1	-55,3
Pranje denarja	3	16	...	450,0	1.519,9	237,8
Izdaja nekritega čeka in zloraba bančne ali kreditne kartice	2.110	1.496	-29,1	406,5	183,1	-55,0
Davčna zatajitve	213	375	76,1	9.897,9	26.452,4	167,3
Druge kazniva dejanja	1.435	1.220	-15,0	20.133,3	7.322,5	-63,6
Skupaj	7.986	7.459	-6,6	106.775,7	112.531,3	5,4

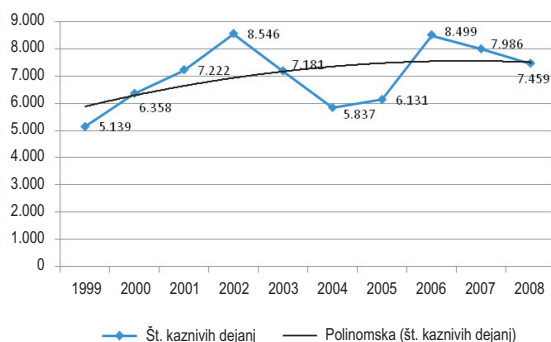
¹⁵ Gospodarsko kriminaliteto sestavljajo kazniva dejanja po naslednjih členih Kazenskega zakonika: 143, 144, 147 - 157, 196, 198, 199, 200, 202, 203, 209, 212, 214, 221, 225 - 242, 244 - 247, 249, 255 - 264, 288 - 290, 303 in 304. Na podlagi kriterijev, ali gre za gospodarsko ali splošno kriminaliteto, spadajo med gospodarsko kriminaliteto tudi kazniva dejanja po členih 197, 204, 205, 208, 211, 215, 216, 248, 250 - 254, 286, 294, 295, 306, 332, 334, 335 in 344. V skladu s 377. členom so vključena še kazniva dejanja po 130. in 132. člena Kazenskega zakonika Republike Slovenije iz leta 1977.

¹⁶ Policija je državnemu tožilstvu poslala tudi poročila v dopolnitev kazenskih ovadb za 733 kaznivih dejanj, ki jih je obravnavala že v prejšnjih letih, škoda, ki so jo ta povzročila, pa je bila ocenjena na 12,5 milijonov evrov.

¹⁷ Pri gospodarski in organizirani kriminaliteti in nekaterih sodobnih oblikah kriminalitete (korupcijska kazniva dejanja, kazniva dejanja zlorabe prepovedanih drog) niso prikazani podatki o številu in deležu preiskanih kaznivih dejanj, ker so statistično praviloma vsa preiskana (ni kazenskih ovadb zoper neznane storilce).

Čeprav se je število kaznivih dejanj s področja gospodarske kriminalitete v letu 2008 nekoliko zmanjšalo v primerjavi s prejšnjima letoma, je bilo še vedno nad povprečjem zadnjih desetih let (7.036 kaznivih dejanj). Precejšnje nihanje kaznivih dejanj v tem obdobju je bilo delno posledica sprememb pri evidentiranju gospodarskih kaznivih dejanj, delno pa razkritja posameznih primerov gospodarske kriminalitete, pri katerih je policija vložila kazenske ovadbe za več sto kaznivih dejanj. Sicer pa je za gospodarsko kriminaliteto značilno precejšnje temno polje, saj posledice tovrstnih kaznivih dejanj največkrat niso neposredno vidne.

Gospodarska kriminaliteta v letih 1999 – 2008

3.4 Organizirana kriminaliteta

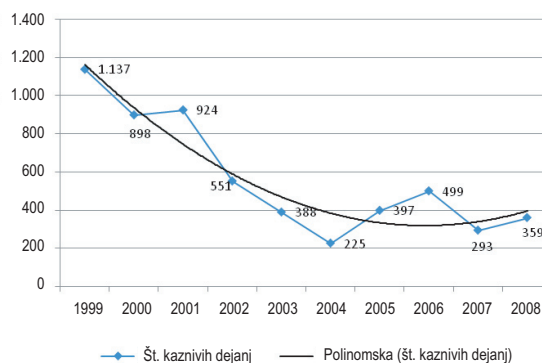
Policija je bila na področju organizirane kriminalitete¹⁸ usmerjena predvsem v odkrivanje kriminalnih združb, ki so po t. i. balkanski poti tihotapile ljudi, prepovedane droge, orožje in eksploziv ter visoko obdavčljivo blago. Obravnavala je 359 (293) ali 22,5 % več kaznivih dejanj, pri katerih je bilo med preiskovanjem ugotovljeno, da so bila posledica organizirane kriminalne dejavnosti. Najbolj se je povečalo število organiziranih oblik kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države, ponarejanja denarja in nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksplozivov, najbolj pa se je zmanjšalo število kaznivih dejanj neupravičene pro-

izvodnje in prometa s prepovedanimi drogami in izsiljevanja. Zaradi kaznivih dejanj, ki so bila posledica organizirane kriminalne dejavnosti, je bilo ovađenih 200 (193) oseb.

Organizirana kriminaliteta v letih 2007 – 2008

Kaznivo dejanje	Št. kaznivih dejanj	
	2007	2008
Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države	42	112
Ponarejanje denarja	8	16
Nedovoljena proizvodnja in promet orožja ali eksplozivov	1	8
Zloraba prostitucije	-	1
Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	145	52
Omogočanje uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu	2	-
Tatvina	1	2
Velika tatvina	17	68
Rop	5	3
Goljufija	1	-
Izsiljevanje	18	11
Druge kazniva dejanja	53	86
Skupaj	293	359

Organizirana kriminaliteta v letih 1999 – 2008

¹⁸ Za opredelitev organizirane kriminalne dejavnosti, morajo biti izpolnjeni štirje obvezni in najmanj dva od sedmih variabilnih (izbirnih) kriterijev. Obvezni kriteriji so obstoj skupine vsaj treh ljudi, delovanje v daljšem časovnem obdobju, pridobivanje premoženjske koristi in/ali družbene moči ter izvrševanje uradno pregonljivih kaznivih dejanj. Variabilni kriteriji so uporaba nasilja in/ali korupcije, delovanje na mednarodni ravni, sodelovanje pri pranju denarja, notranja pravila ravnanja ter delitev vlog in nalog med člani skupine, podjetniški način delovanja ter vplivanje na medije, gospodarstvo, državno upravo in/ali politiko.

Podatki o organizirani kriminaliteti kažejo, da je od leta 1998 do 2004 upadlo število tovrstnih kaznivih dejanj. Njihov statistični upad je bil predvsem posledica opustitve ohlapne definicije organizirane kriminalitete in upoštevanja bolj restriktivnih kriterijev Europol pri evidentiranju organizirane kriminalitete. Ponovni porast števila kaznivih dejanj leta 2005 je policija pripisala intenzivnejšemu odkrivanju organiziranih oblik kriminalitete, upad leta 2007 pa zajezitvi nedovoljenih migracij in s tem povezane čezmejne organizirane kriminalitete.

3.5 Sodobne oblike kriminalitete

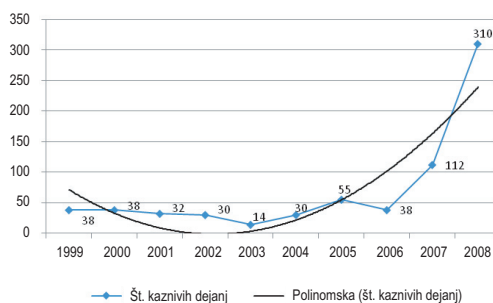
Leta 2008 je izstopal visok porast obravnavanih kaznivih dejanj s področja računalniške kriminalitete.¹⁹ Njihovo število se je povečalo s 112 na 310 ali za 176,8 %, ovadenih pa je bilo 304 (96) osumljencev ali 216,7 % več kot v prejšnjem letu. Najbolj se je povečalo število kaznivih dejanj napada na informacijski sistem, ki so obsegala že 91,3 % celotne računalniške kriminalitete.

Računalniška kriminaliteta v letih 2007 – 2008

Vrsta kaznivega dejanja	Št. kaznivih dejanj	
	2007	2008
Zloraba osebnih podatkov na internetu	1	1
Kršitev materialnih avtorskih pravic na internetu	7	10
Napad na informacijski sistem		
Vdor v poslovni informacijski sistem	88	283
Izdelovanje in pridobivanje orožja in pripomočkov, namenjenih za vdor ali napad na informacijski sistem	4	7
	13	10
Skupaj	112	310

Število kaznivih dejanj s področja računalniške kriminalitete je bilo odvisno predvsem od prijavljanja teh dejanj. Temno polje je še veliko, saj so se le redke organizacije in posamezniki odločali za prijavo, preiskovanje teh dejanj pa postaja vse bolj zahtevno. Število kaznivih dejanj, obravnavanih v zadnjih desetih letih, se do leta 2006 ni veliko spreminjalo. V zadnjih dveh letih je začelo strmo naraščati število kaznivih dejanj napada na informacijski sistem, kar je po oceni policije posledica razraščanja kriminalitete v kibernetnem prostoru, pa tudi večje ozaveščenosti ljudi o nevarnosti interneta in pripravljenosti za prijavljanje kaznivih dejanj.

Računalniška kriminaliteta v letih 1999 – 2008

¹⁹ Računalniško kriminaliteto sestavljajo kazniva dejanja po drugem odstavku 143. in 237. člena (vdor v poslovni informacijski računalniški sistem), 148. člena (kršitev materialnih avtorskih pravic - na internetu), 221. člena (napad na informacijski sistem) in tretjem odstavku 306. člena Kazenskega zakonika (izdelovanje in pridobivanje orožja in pripomočkov, namenjenih za vdor ali napad na informacijski sistem).

Število kaznivih dejanj zlorabe prepovedanih drog se je povečalo s 1.612 na 1.681 ali za 4,3 %. Zaradi domnevne zastrupitve s prepovedanimi drogami je umrlo 24 (28) ljudi.

Zloraba prepovedanih drog v letih 2007 – 2008

Kaznivo dejanje	Št. kaznivih dejanj		Porast/upad (v %)
	2007	2008	
Nepravilna proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog	1.429	1.434	0,3
Omogočanje uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu	183	247	35,0
Skupaj	1.612	1.681	4,3

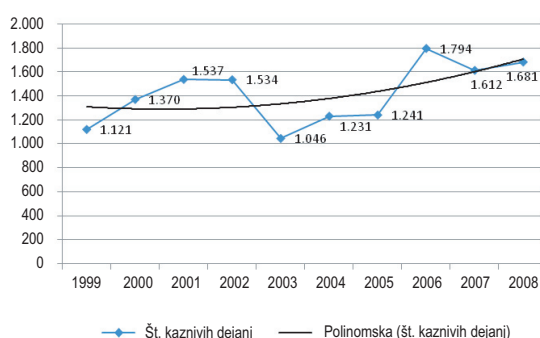
Leta 2008 so bile končane nekatere dalj čas trajajoče aktivnosti proti mednarodnim kriminalnim združbam, ki so zahtevale precejšnje angažiranje policistov. Na podlagi izsledkov preiskave delovanja mednarodne kriminalne združbe, ki jo je vodila slovenska policija, je bilo v Sloveniji zaseženih 98 ton anhidrida oetne kisline (predhodna sestavina za proizvodnjo heroína), ki ga je mednarodna kriminalna združba tihotapila s Češke v Turčijo. Gre za največji zasег sestavin za proizvodnjo prepovedanih drog doslej na svetu. Sicer pa so policisti v sodelovanju s cariniki na mejnih prehodih zasegli več heroína, marihuane, kokaina in metadona ter približno enako količino ekstazija in amfetamina. V primerjavi s prejšnjim letom so več prepovedanih drog zasegli tudi v notranjosti države.

Zasežene prepovedane droge

Vrsta prepovedane droge	Merska enota	2007	2008
Amfetamin	(g)	994,2	2.525,2
	(ml)	18,7	-
	(tbl)	1.070,5	46,2
Benzodiazepin	(g)	0,2	11,0
	(ml)	-	6,2
	(tbl)	1.241,5	2.515,0
Ekstazi	(g)	18,5	45,7
	(tbl)	1.246,4	490,0
Heroin	(g)	60.493,3	137.430,0
	(ml)	154,0	225,5
Kokain	(g)	42.044,6	90.664,0
	(ml)	1,5	1,1
Konoplja - rastlina	(g)	0,1	-
	(kos)	9.278,2	6.856,8
Konoplja - rastlina (marihuana)	(g)	151.727,7	319.678,5
Konoplja - smola (hašiš)	(g)	685,0	410,6
Metamfetamin	(g)	1,2	20,1
	(tbl)	1.747,3	2.914,8
Metadon	(g)	1,2	20,1
	(ml)	1.747,3	2.914,8
	(tbl)	5,0	1.149,0

Število kaznivih dejanj zlorabe prepovedanih drog se je v zadnjih desetih letih sicer povečevalo, vendar ne linearno. Ni bilo odvisno le od ponudbe prepovedanih drog na ilegalnem trgu, temveč tudi od prioritet dela policije. Enkrat je bil podarek na odkrivanju številnejših lažjih kaznivih dejanj zlorabe prepovedanih drog, drugič pa na odkrivanju mednarodnih tihotapskih poti in organiziranih kriminalnih združb.

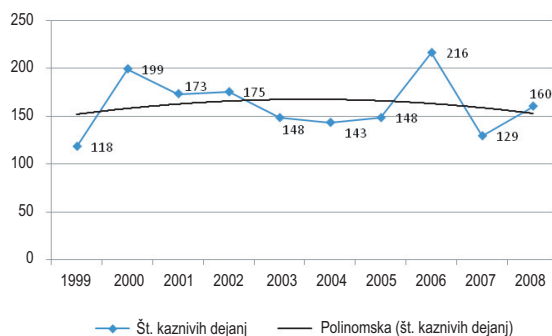
Zloraba prepovedanih drog v letih 1999 – 2008

Policija je obravnavala 160 (129) ali 24,0 % več kaznivih dejanj nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksplozivnih snov kot v letu 2007. Zasegla je več različnega orožja, manj pa streliva. Večino kaznivih dejanj so odkrili sami policisti, k čemur je pripomoglo njihovo proaktivno delo na mejnih prehodih in v notranjosti države ter sistematično usposabljanje za delo na tem področju.

Število kaznivih dejanj nedovoljene proizvodnje orožja ali eksplozivov in prometa z njimi je v zadnjih desetih let nihalo, odvisno pa je bilo predvsem od dejavnosti organov odkrivanja.

Nedovoljena proizvodnja in promet orožja ali eksploziva v letih 1999 – 2008

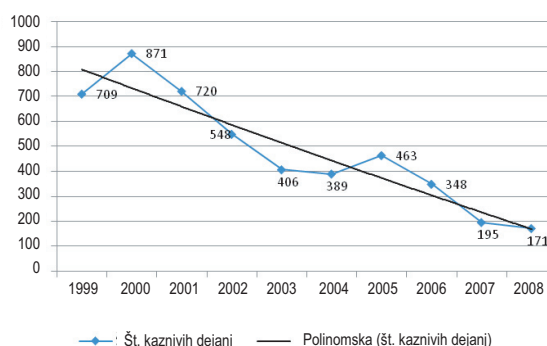

Kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države je bilo 171 (195) ali 12,3 % manj, število ovadenih

osumljencev pa se je leta 2008 povečalo z 296 na 455 ali za 53,7 %. Razkritje večjega števila osumljencev v primerjavi s prejšnjim letom je bilo posledica uveljavitve schengenskih standardov nadzora državne meje in dobrega sodelovanja s tujimi varnostnimi organi pri odkrivanju tihotapljenja ljudi po t. i. balkanski poti.

Število kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države je bilo v zadnjih desetih letih močno povezano z obsegom nedovoljenih migracij. Skokovit porast nedovoljenih prehodov čez državno mejo, ki so dosegli vrhunec leta 2000, je spremljalo tudi povečanje števila kaznivih dejanj, ki se je po hitrem upadu nedovoljenih migracij začelo prav tako zmanjševati.²⁰

Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države v letih 1999 – 2008

Obravnavanih je bilo tudi 25 (31) kaznivih dejanj tihotapstva. Število kaznivih dejanj zlorabe prostitucije in trgovine z ljudmi se je povečalo z 11 na 17, več je bilo tudi žrtev teh kaznivih dejanj, ki so bile pripravljene sodelovati z organi odkrivanja in pregona.

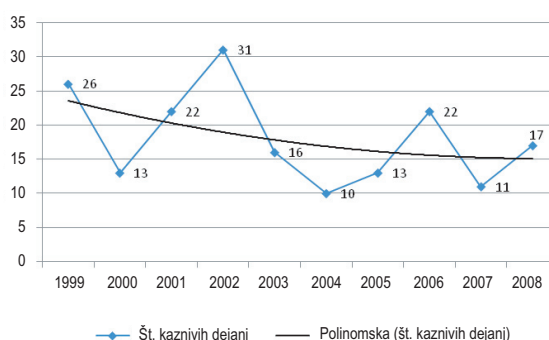
Zloraba prostitucije in trgovina z ljudmi v letih 2007 – 2008

Kaznivo dejanje	Št. kaznivih dejanj	
	2007	2008
Zloraba prostitucije	4	5
Spravljanje v suženjsko razmerje	5	3
Trgovina z ljudmi	2	9
Skupaj	11	17

²⁰ Policija je leta 1999 evidentirala 18.695 nedovoljenih prehodov čez državno mejo, leta 2000 se je njihovo število skoraj podvojilo (na 35.892), nato pa se je postopno zmanjšalo na 1.186 leta 2008.

Desetletna primerjava števila kaznivih dejanj zlorabe prostitucije in trgovine z ljudmi kaže le manjša nihanja med leti. Za ta kazniva dejanja je značilno ogromno temno polje, njihovo število pa je odvisno predvsem od prijav žrtev, na podlagi katerih policija utemeljuje razloge za sum storitve kaznivih dejanj.

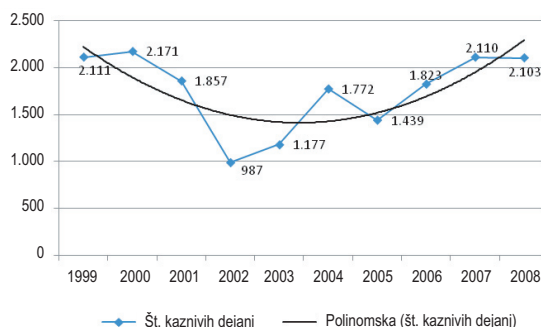
Zloraba prostitucije in trgovina z ljudmi v letih 1999 – 2008

Policija je obravnavala 2.103 (2.110) kaznivih dejanj *ponarejanja denarja*. Pri tem je zasegla 4.905 (5.608) ponaredkov, od tega 3.848 (3.609) ponaredkov evrov. Večina ponaredkov je bila odkrita v poslovnih bankah, kar kaže na premajhno pazljivost prejemnikov denarja.

Podatki o številu kaznivih dejanj ponarejanja denarja v zadnjih desetih letih kažejo upadanje njihovega števila do leta 2002, nato pa njihov ponovni porast. V zadnjih dveh letih je število kaznivih dejanj ostalo na enaki ravni kot pred desetimi leti.

Ponarejanje denarja v letih 1999 – 2008

Policija je vložila kazenske ovadbe ali poročila v njihovo dopolnitev za 18 (19) tipičnih *korupcijskih kaznivih dejanj*, pri čemer je ovadila 23 (20) oseb.²¹ Obravnavala pa je tudi 12 (26) kaznivih dejanj s področja gospodarske kriminalitete, ki so vsebovala elemente korupcije. Gre za kazniva dejanja, ki

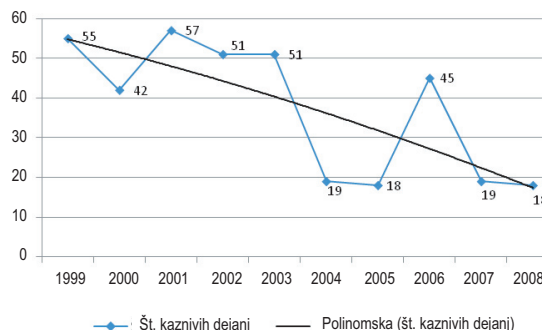
jih je začela preiskovati kot korupcijska kazniva dejanja, po opravljenem predkazenskem postopku pa je vložila kazenske ovadbe za kazniva dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic ter zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti.

Korupcijska kazniva dejanja v letih 2007 – 2008

Kaznivo dejanje	Št. kaznivih dejanj	
	2007	2008
Kršitev proste odločitve volivcev	1	1
Nedovoljeno sprejemanje daril	1	2
Nedovoljeno dajanje daril	-	4
Jemanje podkupnine	4	4
Dajanje podkupnine	7	6
Sprejemanje koristi za nezakonito posredovanje	4	1
Dajanje daril za nezakonito posredovanje	2	-
Skupaj	19	18

Primerjava števila korupcijskih kaznivih dejanj od leta 1999 kaže upad njihovega števila po letu 2003, z izjemo leta 2006. Zaradi obsežnega temnega polja statistični podatki niso toliko odraz družbenih razmer kot pripravljenosti posameznikov in ustanov za prijavljanje teh kaznivih dejanj in zmožnosti policije, da na podlagi prijav in lastne dejavnosti zbere dovolj dokazov za kazensko ovadbo. Ker gre za kazniva dejanja korupcije v najožjem smislu, podatki tudi ne odražajo vsega dela policije na tem področju.

Korupcijska kazniva dejanja v letih 1999 – 2008

²¹ Policija je leta 2008 poslala državnemu tožilstvu tudi poročila po desetem odstavku 148. člena Zakona o kazenskem postopku za 32 (28) dejanj, pri katerih po končani preiskavi ni bilo potrjenega suma storitve ali ni bilo podlage za kazensko ovadbo, in poročila v dopolnitev kazenskih ovadb za 12 korupcijskih kaznivih dejanj, ki jih je obravnavala že v prejšnjih letih.

Policija je obravnavala tudi 7 (9) kaznivih dejanj *ugrabitve*, 76 (81) ali 6,2 % manj kaznivih dejanj *protipravnega odvzema prostosti* in 3.816 (4.116) ali 7,3 % manj kaznivih dejanj *ogrožanja varnosti*. Kaznivih dejanj *izsiljevanja* je bilo 344 (375) ali 8,3 % manj, kar je delno posledica uveljavitve novega Kazenskega zakonika, v katerem je klasična oblika izsiljevanja opredeljena kot kaznivo dejanje samovoljnosti.

Druge oblike ogrožanja varnosti v letih 2007 – 2008

Kaznivo dejanje	Št. kaznivih dejanj		Porast/ upad (v %)
	2007	2008	
Izsiljevanje	375	344	-8,3
Ogrožanje varnosti	4.116	3.816	-7,3
Povzročitev splošne nevarnosti	282	250	-11,3
Ugrabitev	9	7	...
Protipravni odvzem prostosti	81	76	-6,2
Skupaj	4.863	4.493	-7,6

Policija je obravnavala 1 (0) kaznivo dejanje *terorizma*. Vložila je kazensko ovadbo zoper zaenkrat še neznanega storilca, ki je grozil z napadi na objekte in infrastrukturo. Državnemu tožilstvu je poslala tudi poročilo po desetem odstavku 148. člena Zakona o kazenskem postopku za domnevno kaznivo dejanje

financiranja terorizma. Sicer pa je bilo delo na področju boja proti terorizmu usmerjeno predvsem v izmenjavo informacij s tujimi varnostnimi organi.

Literatura

1. Council of Europe (1995): **Draft Model of the European Sourcebook on Criminal Justice Statistics (Version 3)**. Strassbourg: Council of Europe.
2. **European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics** (2006): http://www.europeansourcebook.org/esb3_Full.pdf.
3. Eurostat (2008): <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/crime/data/database>.
4. Kazenski zakonik (2008). Ljubljana: **Uradni list RS**, št. 55/2008. <http://www.uradni-list.si/1/content?id=86833>
5. Lukan, Andrej (2007): Kriminaliteta v letu 2006. Ljubljana: **Revija za kriminalistiko in kriminologijo**, št. 2.
6. MNZ – Policija (2009): **Poročilo o delu policije za leto 2008**. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije. <http://www.policija.si/portal/statistika/lp/pdf/LetnoPorocilo2008.pdf>
7. Statistični urad Republike Slovenije (2001): Anketa o žrtvah kriminala. Ljubljana: **Statistične informacije**, št. 265
8. Tavares, Cynthia, Thomas Geoffrey (2008): **Crime and Criminal Justice. Statistics in Focus**, št.19. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-08-019/EN/KS-SF-08-019-EN.PDF.
9. Zakon o kazenskem postopku (2006). Ljubljana: **Uradni list RS**, št. 8/2006. <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=20068&stevilka=296>

Crime in 2008

Andrej Lukan, M.A., Head of the Crime Analysis Sector, General Police Office Administration, Police Department, Ministry of the Interior of the Republic of Slovenia, Štefanova 2, 1000 Ljubljana, Slovenia

The article presents data on crime dealt with by the Slovene police. In 2008, the police forwarded criminal complaints and reports supplementing criminal complaints to state prosecutors concerning 81,917 criminal offences, which is 7.1% fewer than in 2007. The share of cleared-up criminal offences rose from 43.3% to 45.1%. The number of criminal offences against life and limb, sexual offences and property offences decreased, as did juvenile delinquency and economic crime, while the proportion of organised crime slightly rose. In 2008, there was also an increase in computer related criminal offences.

A ten-year comparison of the number of criminal offences processed by the police indicates that their several-year rise stopped in 2007. Among criminal offences against life and limb there was an increase in minor offences, while the number of more serious criminal offences (manslaughter, murder and aggravated assault) decreased in 2008 by more than half in comparison to the period ten years ago. There was also a decline of serious sexual offences (rape and sexual violence). Among criminal offences against property, which represent more than two thirds of crime, an increase of less serious forms of thefts and some other minor property offences was noted until 2006. While the number of more serious criminal offences against property, such as robberies, has not changed, the proportion of larcenies in the form of robberies doubled in 2008 compared with the period ten years ago. The extent of juvenile crime diminished with regard to the entire cleared crime by more than twice. The number of criminal offences of economic and organised crime was subject to great oscillation in this period.

Key words: crime, crime statistics, criminal offences, suspects, the police, policing, Slovenia

UDC: 343.3/.7 (497.4) »2008«